

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštino
vred in v Mariboru s
pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četrt leta „ 1.—

Naročnina se pošilja
upravnistvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice hšt. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

BRALNO DRUŠTVO
pri
sv. Anji v Slov. gor.

Posamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede opoldne.

Štev. 3.

V Mariboru, dne 17. januarija 1901.

Tečaj XXXV.

Volilcem mest in trgov!

Volitev v mestni skupini celjski je končana. Če tudi tokrat še nismo mogli dobiti večine glasov, ker so nasprotniki delali z nečuvanim terorizmom, posebno v Celji, postavili zares zadnjega svojega volilca, imeli med svojimi volilci celo vrsto prisleparjenih volilcev, kateri ne plačujejo dovolj davka, — a so se pri reklamaciji tokrat še prezrli, in ker se nam je uradno še v zadnjem času prečrtalo, posebno v Celji, lepo število naših volilcev, — dosegla je vendar narodna stranka sijajni uspeh. Slovenski narodni glasovi poskočili so od 508 v letu 1897 na 642, toraj za celih 134 glasov, pri nasprotnikih od 644 leta 1897 na 725 glasov, toraj samo za 81 glasov, tako, da so se vzdržali le z neznatno večino 83 glasov.

Za ta sijajni uspeh moramo izrekati iskreno narodno zahvalo pred vsem našim dotičnim trgov savinjskim Gornjigrad, Ljubno, Mozirje, Vransko in Žalec, ki so volili popolnoma soglasno narodnega kandidata. — Ti trgi so zares ponos slovenskega naroda. Istotako iskrena hvala gre tudi trgu Šoštanj, kjer so narodni glasovi tako silno napredovali; narodno zahvalo zaslužijo pa tudi vrli narodni volilci v Sevnici, Šmarji, Brežicah, Kozjem, Vojniku, Konjicah, Laškem trgu, Rogatecu, narodni pojedinec v Vitanji, posebno pa še volilci v Celji, ki so bili izpostavljeni naravnost brutalnemu terorizmu nasprotnikov, pa so vendar stali neomajeno kakor skala za narodnega kandidata.

Hvala slovenskega naroda vsem!

Junaško naprej in prihodnjič mora biti vspeh narodne stvari popoln.

V Celju, dne 12. jan. 1901.

Narodni volilni odbor.

Vsem častitim volilcem mest Maribor, Ptuj, Ormož, Slovenska Bistrica in Slovenji Gradec in trgov Ljutomer, Središče, Sv. Lenart, Vuzenica in Marenberg, ki so pri državnozborni volitvi dne 11. prosinca 1901 menili svoje glasove, se najpriserneje zahvaljujem za zaupanje, katero so mi na ta način izkazali. Prepričani naj bodo vsi, da so se s svojim glasovanjem potegovali za napredek, svobodo, blagostanje in boljše bodočnost svoje mile domovine, svojega dragega, od tujcev tlačenege naroda. To prepričanje bode jim najslajše plačilo za to, da so vestno izpolnili svojo sveto dolžnost. Posebne hvale je vredno složno postopanje zavednih Središčanov.

Maribor, dne 15. prosinca 1901.

Dr. Radoslav Pipuš,
odvetnik.

Volitve v kmečkih skupinah.

Zmagali smo sicer v vseh treh kmečkih skupinah s svojimi katoliškimi slovenskimi kandidati, vendar bi bilo nemodro in nepolitično, ako bi nam zmaga zastavila jasen pogled v bodočnost. Zmaga ni bila taka, da bi smeli do prihodnjih volitev držati križem roke in brezskrbno sedeti na pridobljenih lavorikah. Z žalostjo moramo namreč pibiti kot dejstvo, da je v mariborski in ptujski kmečki skupini število glasov, ki so jih dobili nasprotni kandidatje, napredovalo, a da je število slovenskih glasov nazadovalo.

Kje so razlogi za naše nazadovanje? Prvi razlog je, da se naši zavedni in inteligentni rodoljubi premalo brigajo za napredovanje narodne samozavesti po različnih občinah. Nikakor ni dovolj, ako se samo brigamo za volitve v deželni in državni zbor. Ta skrb je pomanjkljiva in navadno tudi prepozna. V kakšnih rokah je občina, takšni so navadno tudi volilni možje. Nemškutarski občinski odbor, nemškutarski volilni možje! Zato pa obračajmo odslej večjo pozornost na občinske volitve. Občine, ktere so v nemškutarskih rokah, si moramo priboriti na vsak način nazaj, v občinah, kjer je nevarnost za našo večino, pa se morajo pridobiti vsi dvomljivi in nezanesljivi možje odločno za našo slovensko stvar. To bodi po volitvah prva in glavna skrb našim rodoljubom. Pri tem svojem delu pa se naj posebno opirajo na naše vrle mladeniče. Ob meji so bili naši najboljši agitatorji letos slovenski mladeniči. Vsa čast jim! Z močno in dobro urejeno gardo navdušenih slovenskih mladeničev se dá premagati vsaka nemškutarska postojanka. Zbirajte torej mladeniče okoli sebe in poučujte jih v katoliški slovenski politiki. Mladeniči so naša politična bodočnost.

Drugi razlog, da smo nazadovali, je pa ta, da so se ob času volitev slovenski časniki premalo širili med volilce, dočim se je nemškutarski ptujski list vsiljeval kar v vsako hišo. Nam tukaj pri upravnistvu niso znani naslovi volilcev, katerim bi ob času volitev naj pošiljali list. Vsaj naslove bi nam morali priskrbeti naši rodoljubi. Ker pa je v zadnjem trenutku pred volitvami pogosto tudi že prepozno uplivanje s časnikom, za to je treba skrbeti, da se že sedaj razširijo naši listi med ljudstvom. Somišljeniki, prijatelji, skrbite za to, da bo naš »Slovenski Gospodar« zahajal kmalu v vsako slovensko hišo na Spodnjem Štajerskem. Kjer je ljudstvo ubogo, pomagajte mu, žrtvujte! Poglejte na nasprotnike! Kako požrtvovalno so širili nemškutarski ptujski list med našim slovenskim ljudstvom! Kar je dobrega, posnemajmo tudi na naših nasprotnikih.

Tretji razlog naših nazadujočih uspehov pri zadnjih volitvah v kmečkih skupinah pa je pomanjkanje dobro urejene agitacije. V

vsakem volilnem okraju bi moral biti glavni agitacijski odbor, ki bi imel v pregledu celi okraj. V vseh farah bi moral imeti ta odbor podobore, v vseh občinah svoje zaupnike. Zdaj pa se je agitiralo, kjer se je ravno kdo domislil. Večina občin je ostala brez vsake slovenske agitacije! V prihodnje bo treba ta nedostatek popraviti!

Ravno kar se tiče agitacije, so bili kandidatje nemškutarjev mnogo na boljšem nego naši slovenski kandidatje. Za njih so delali z neverjetno žilavostjo vsi nemškutarski in nemški trgovci ter krmarji. Neprestano občevanje z ljudstvom jih usposablja za najboljše agitatorje. Slovenski narod naj si dobro zapomni, kdo je najbolj delal proti njegovim poštenim kandidatom. A tudi nekaj drugega si nam je treba zapomniti. Vse večjo pozornost bo nam treba obračati odslej na slovenske trgovce in obrtnike. Kakor so nemškutarski in nemški trgovci med seboj tesno organizirani, tako bo tudi naše trgovce treba združiti kar najhitreje v močno skupino. Rodoljubi, razmišljajte o tem. Mi bomo kmalu razločneje govorili v našem listu o organizaciji slovenskih trgovcev in obrtnikov.

Našteli smo glavne razloge, zakaj smo pri zadnjih volitvah iz kmečkih skupin nazadovali. Ne držimo sedaj križem rok, ampak odstranimo jih! Še le potem bomo zopet napredovali!

Ali hočete razpor?

V zadnjem času opazujemo na Spodnjem Štajerskem gibanje nekkih »liberalcev brez prvakov«, ki meri očitno na razpor med štajerskimi Slovenci. Njih glasilo je še sedaj »Slovenski Narod«. Dne 8. jan. je bila čitati v tem listu brzojavka iz Celja: »Živela narodna napredna ideja, kličejo danes spodnještajerski naprednjaki, grede zadnjikrat v volilni boj za usiljene jim klerikalne kandidate!« To je bilo torej pred volitvami v kmetskih skupinah. Dne 9. jan. pa čitamo naslednjo brzojavko istotako iz Celja: »Včeraj smo še klerikalno volili. Odslej pa nikdar več. Živela kranjska napredna stranka, ki nam je vzgled. Napredni kranjski poslanci, zastopajte tudi štajerske naprednjake!«

To je vendar dovolj odkritosrčen govor. Razpor toraj hočejo, kakor ga imajo na Kranjskem. Dobro! Nimamo sicer proroškega pogleda v bodočnost, a vendar nam je možno, da podamo tem »liberalcem brez prvakov« že danes bilanco za prva leta po razporu.

Razpor na Spodnjem Štajerskem bi imel strašne posledice za spodnještajerske Slovence. Nepregledno število občinskih odborov palo bi zopet v nemšurske ali nemške roke. Okrajni zastopi bi bili vsi brez izjeme izgubljeni. Vsled tega bi izgubili gotovo oba deželnozborna mandata v mariborskem okraju, nadalje ljutomerskega in kmalu tudi ptujskega in slo-

42580

9 29. 1. 1901 / 9325

venjegraškega. Istotako bi nam bil izgubljen državnozborni mandat za mariborski okraj, a ptujskega bi ne mogli delj časa obdržati. V mestnih skupinah je zmaga slovenskega kandidata za državni zbor pri razporu nemogoča. Kako bi naše šolstvo in narodno gospodarstvo občutilo razpor, tega si človek niti ne upa misliti.

To vedo ali bi vsaj morali vedeti tudi oni temni »liberalci brez prvakov«. Vkljub temu jim je kranjska napredna stranka vzgled! Seveda »liberalcem brez prvakov« ni za blaginje naroda, ampak njim je le za osebne koristi, postali bi radi »prvaki«. Če pri tem tudi narod umre, kaj njim do tega, njim je kranjska napredna stranka vzgled.

Tudi celjska »Domovina« je v zadnjem času začela ubirati strune, kakor da bi ji bila kranjska napredna stranka vzgled. Napadati je začela ves duhovniški stan, ne morda radi tega, ker bi se naša duhovščina izneverila programu složnih štajerskih Slovencev, ampak iz malenkostnega vzroka, ker duhovščina po svoji večini ni hotela podpirati kandidature lastnika »Domovine«, gospoda Hribarja. To so osebni momenti prav po vzgledu »kranjske napredne stranke«.

Očita se naši duhovščini pri teh napadih najbolj, da je neki gospodstva — željna. Resnica pa je, da je naša duhovščina s posvetnimi rodoljubi hodila v vseh političnih vprašanjih dosedaj vedno roko v roki. Da pa pri celjskem zborovanju ni hotela potegniti z »zaupniki našega naroda« kakor je bil Dolinar in druge neznane osebe, se ne bo nikdar kesala. Nepošteno pa je, ako se naši duhovščini vedno prinaša kot dokaz za gospodstva-željnost oni citat iz ljubljanskega »Slovenca«: »Proti volji duhovnikov se na Spodnjem Štajerskem ne sme nič zgoditi«. Naš list, kot glasilo katoliško-narodne struje, je takoj, ko je bil objavljen oni stavek, pisal: »Nikakor se ne strinjamo z razlago onega stavka: „Proti volji duhovščine...“ Naše stališče je, da katoliška načela morajo vladati in zmagovati v politiki, ne pa kak stan, naj si bo kateri si koli...« Za poštene ljudi je pač dovolj, ako se taka izjava pove enkrat. No mi smo jo danes ponovili. Ali bo sedaj mir?

Politični ogled.

Volitve v držani zbor so za Jugoslovane izpadle slabo. Izgubili smo jeden mandat na Koroškem, jednega pa v Istri. Velike nade smo imeli, da si pridobimo mestni mandat Celje-Brežice in mandat tretjega razreda v Trstu, katerega je imel pred leti dobroznani vitez Nabergoj. A vkljub velikemu naporu od strani Slovencev se to ni dalo doseči. Jugoslovani gremo torej oslavljeni v državni zbor. Nadalje pridejo tudi oslavljeni nemška katoliško-narodna stranka, krščanski socialci, socijaldemokrati, mladočehi in nemško-liberalna stranka. Katoliško-narodno stranko bo vodil brčkone baron Morsey, ker baron Dipauli in dr. Ebenhoch nista več izvoljena. Socijaldemokrati so sicer na Dunaju si pridobili dva mandata, a zunaj po kronovinah so jih izgubili. Tudi Resel se je moral v Gradcu umakniti nemškemu nacionalcu Wilhelmu.

V Ljubljani so slavili v nedeljo 50-letnico obstanka trgovske in obrtne zbornice na Kranjskem. Slavlje je bilo jako svečano, udeležba veličastna. Zagrebška zbornica je bila odposlala na slovesnost dva zastopnika. Na prijateljskem sestanku so nabrali svoto nad 200 K v svrhu ustanovitve slovenske trgovske akademije.

Ruski minster za zunanje zadeve je postal dosedanji vodja zunanjega ministerstva, grof Lambsdorff. Novi minister je prijatelj rusko-francoske zveze.

Nova trozveza. Ruski listi vedo poročati o novi trozvezi, ki se snuje na Balkanu.

V trozvezo stopijo Srbija, Bolgarija in Črna-gora. Potovanje črnogorskega princa Danila v Belgrad je baje prvi korak za uresničenje te zveze. Prvi vidni znak najnoveše tripel-aliance bo železnica od ruske meje preko Rumunije, Bolgarije, Srbije in Makedonije v v Duleigno ob jadranskem morju. Ruski krogi so izredno vneti za to železniško zvezo, ker bi lahko tekmovala z avstro-ogrsko železnico iz Sarajeva v Solun. Poleg Rusov so prijazni tej ideji umevno tudi Italijani, ki bi imeli od nje posredno korist, ter baje tudi Francozi.

Rusija in Perzija. Rusija je sklenila pogodbo s Perzijo. V tej pogodbi se je Perzija obvezala, da ostane nevtralna v slučaju, ako bi Rusija imela vojno na Vztoku in se je izjavila, da noče delati v tem slučaju Rusiji ne le nobenih zaprek, marveč da še dovoli ruskim četam, da se prevažajo po perzijskem ozemlju.

Iz Kitajskega poročajo listi, da sta pooblaščenca kitajskega dvora že podpisala mirovne pogoje, ki so jih stavile velesile. Vojska je toraj s tem na Kitajskem končana.

Vojska v Južni Afriki. Buri so zasedli Tubbagkos, ki leži sto angleških milj od kapskega mesta. V Kallfontainu so uničili brzovjavni urad. Angleški kraljici daje vojska v Južni Afriki toliko skrbi, da je zbolela. Kraljica ne more ne jesti ne spat. Vsled tega so letos na angleškem dvoru odpadle vse ob novem letu navadne slovesnosti.

Dopisi.

Od Sv. Lovrenca nad Mariborom.

(Raznovrstno.) Dopis iz našega kraja je kaj redka stvar. — K večjemu enkrat v letu v pustu se kdo s par vrsticami spomni veselice bralnega društva; med »Razne stvari« se včasih vtihotapi kratka notica o kakšnem požaru ali kakšni drugi nesreči, in to je vse, kar zvedo cenjeni bralci »Slovenskega Gospodarja« od nas. O našem trdem narodnem spanju ne zine nihče ne besedice, in vendar si upam trditi, da malokje ali pa nikjer ni toliko narodne mlačnosti in brezbriznosti kakor pri nas. Omenim samo eno reč. Povsod so lansko leto zavedni Slovenci prirejali slavnosti v spomin velikega apostola Slovencev, nesmrtnega Slomška; kaj pa pri nas? — Še sanjalo se nam ni o Slomšku, tem manj, da bi kaj storili njemu na čast. Neizbrisljiv pečat sramote ostane nam Lovrenčanom za vedno, da se za tako zaslužnega moža čisto nič ne brigamo. Ali se je potem čuditi, da tujec naš jezik zaničuje, ker se ga mi sami sramujemo? Zavoljo naše napačne bojazljivosti se nemščina šopiri povsod, slovensčina pa poriva v kot. Kamor človek pri nas stopi, povsod naleti na nemščino. Uradni jezik lovrenške in rottenberške občine je nemški; vrhu tega ima občina Rottenberg za občinskega sluga Bog ve odkod privandranega nemca, ki meša slovenske in nemške besede skupaj, da je joj! — Krčmarji drže razun enega, ki je zares častna izjema, vsi več ali manj z Nemci; v njih hišah se nahajajo le samo nemški časniki. Trgovci prodajajo Südmark- in Bauernbund- vžigalice. Vse k večji časti Germanije! Samo nekaj še našemu trgu manjka: Bismarkove ulice še nima. Pa tudi temu se da lahko pomagati. Tista, pol metra široka steza, ki vodi od glavne ceste dol proti Ropecu in je po vsaki strani s smrekovimi »žvarclji zaplankana«, bi bila kaj pripravna za Bismarkgasse. Bismark bi bil še na onem svetu vesel tako lepe, z robatim kamenjem potlakane ulice. Toda dosti za enkrat! Ako Vam je g. urednik, po volji, hočem iz našega slovitega trga še več kaj naznaniti, posebno o socialni demokraciji, katero nekateri krivi preroki neumorno med ljudstvom razširjajo. Lovrenčan.

Iz Radenec. Orehovski Bračko, ta odpadnik lastnega naroda in posili kandidat, hvalil se je pred volitvami v drž. zbor vedno,

kako da ga ljubijo in spoštujejo vsi gornjeradgonski kmetje. Da se je pošteno vrezal, pokazalo se je najbolje pri volitvi dne 8. jan. v Ljutomeru. Za Bračka glasovalo je 15 gornjeradgončanov, med katerimi je bilo pet volilnih mož drugih stanov, in pa seveda je dal tudi Bračko sam sebi glas, toraj je glasovalo za Bračka le 9 kmetov, njegovih privržencev; proti njemu pa 21 vrlih in zavednih mož, med katerimi je bil le eden volilni mož drugega stanu, vsi drugi pa so bili zavedni in značajni slovenski kmetje gornjeradgonskega okraja. Vsa čast tem možem, ki se niso zbal žuganja in pretenja od strani nasprotnikov ter so volili po lastnem prepričanju. Dani se toraj tudi pri nas in zagotavljamo Vas, da Bračko ne bode dolgo našemu okraju okr. načelnik. Kajti ta posili Nemeč še ni imel srca za slovenskega kmeta, ker se ravna vedno le po tem, kakor mu zaukažejo radgonski purgarji in »Südmarka«. In do tega spoznanja prišla je hvala Bogu že večina gornjeradgonskih kmetov, drugim pa upamo, da se še bodejo oči odprle. Posebno sedaj, ko je vzel takorekoč »kruh iz zobi« lastnemu domačinu mlademu dobremu zdravniku g. dr. Kreftu, ter nam je vrnil tujca Nemca Lud. Oroslna. Tako toraj pometa ta načelnik z lastnimi krajani. Mera bode skoraj polna, in adijo mu, ko se ljudstvo zave popolnoma, da: Bračko le v pogubo kmeta vodi, Kteri slepo za njim blodi.

Iz Cirknice pri Sv. Ilju v Slov. gor. Dne 26. decembra lanskega leta so minila tri leta, odkar nam je nemila smrt pokosila dobrega hišnega gospodarja, občespoštovanega rodoljuba in zvestega predstojnika cirkniške občine g. Ign. Šparla. Z njim je izgubila naša občina vernega katoličana in iskrenega domoljuba; zato ga je še zadnji teden pred njegovo smrtjo prosil »Slov. Gospodar«, naj še ostane prihodnja leta na županskem stolu, ker bi gotovo tudi njemu ne bilo po volji, če bi se v tej občini kalil zlata vredni mir, in na njegovo mesto pa prišel nemir in prepir. Pa prišlo je drugače. Na njegovo mesto je prišel g. Janez Repnik, kateri je postal posebno zadnji čas zagrizen pristaš Nemcev. Zdej se je ta gospod že tako daleč spozabil, da se spravlja nad duhovnike in sicer vpričo ljudstva, ki zahaja v njegovo krčmo. In kakšnega pomagača ima g. Repnik, uganite g. urednik, kdo da je? To je nemški nadučitelj Hötschl, kateri je postal zadnji čas tako ponižen, da celo sam agitira po nekterih hišah v naši občini, posebno se je to godilo pred ljudskim štetjem. Kam pa bomo prišli, če se bomo dolgo pustili voditi takšnim agitatorjem, katerih edine želje so, vse občane popolnoma ponemčiti in na svojo stran pridobiti. Tak župan tedaj, kateri želi po svojem pomagaču nam izrahljati vero in odvzeti ljubezen do domovine, si gotovo ne zasluži onega spoštovanja, katerega bi mu sicer bili dolžni kot občinskemu predstojniku.

Upamo pa, da se bode g. župan enkrat spametoval. G. Hötschlu pa svetujemo, da ne agitira več dolgo po tej občini, fantje in možje, tega ne bomo dolgo mirnim očesom gledali. Toliko za danes.

Iz Bezine pri Konjicah. Strupeni ptujski »Štajerc« se je po raznih naslovih vsiljeval tudi v našo občino, posebno skrbno ga je vrival trgovec Hans Zotel. Dne 6. t. m. je pa dospel v velikem zavitku pod naslovom: Na slavni občinski urad Wösina, za gospode volilne može. Na licu lista bili so debelo tiskani štirje kandidati za 4. in 5. skupino. A vse skupaj smo preganili in djali v uradni občinski zavitek in poslali nazaj na uredništvo »Štajerca« v Ptuj s priloženim pismom: Ob vrnitvi teh listov s poročilom, kedar bodo stare babe šle volit, te jim pošljite debelo tiskane kandidate, mi volilni može se sami zavedamo, koga bomo volili za državnega poslanca, sicer pa tudi vkljub slabemu vremenu smo pripravili nastelje. Da se nesnaga pokriva ni potreba, tiskanega papirja, časnike pa, ktere skrbno prebiramo, si jih sami naročujemo, ne sprejmemo tako

vsiljevanih. Volilni možje Bezone. — Dobro tako! Da bi se vsi Slovenci tako držali, potem bi »Štajerc« moral še ta teden izdahniti!

Gornja savinjska dolina. Kakor se je videlo pri volitvah, g. Kele je dobro zakelil v glavo Novoštitčanom Hribarja, da ga jim niso celo izpulili tedaj, ko so si pošteno brade pulili. In M. je šel drugokrat Hribarja volit, češ, ko ni prej bil, bo pa zdaj! Skok je velik skok storil, ker se je dal »jungovcem« na vrvo! In slavnoznani organist Časl od sv. Frančiška je pa med tiste prištet, ki so našli milost v očeh »jungovcev«, ker kakor poroča »Domovina«, je med častne člane sprejet, najbrž zato, ker v svoji krčmi tak-le ljubeznivo poboža s kakim sladkim primkom te gospode! In Rasto Pustoslemšek pa je od notarjevega do pristavovega uradnika napredoval. Ali pa imajo muhe ti gospodje. Ker čudno se nam je zdelo, da se je pri celi obravnavi rečiškega klobučarja in kaplana ta gospod notri tako modro držal, kakor bi bil — državni pravdnik! Zato se pa nam vsiljuje prašanje, ali je imenovani notarjev zdaj pristavov, ali je pa zato samo pisal pri obravnavi, da bi dobil zopet kako kost, da bi jo vrgel v liberalne časopise, da bi jo zopet glodali — naši naprednjaki. Ako je poslednje, ker tako se govori tukaj, potem pa tudi vemo, koliko kaže tukaj ura!

Sv. Barbara v Halozah. Bralno društvo »Naprej« pri Sv. Barbari v Halozah priredi v nedeljo 20. prosinca po večernicah svoj redni občni zbor po naslednjem vzporedju: 1. pozdrav predsednikov, 2. poročilo tajnikovo, blagajničarkino in knjižničarjevo, 3. vpisovanje novih udov in vplačevanje udnine, 4. izvolitev odbora, 5. morebitni predlogi in nasveti. — Pred občnim zborom takoj ob 3. uri predava g. Belé o umnem sadjarstvu in vinarstvu, po zaključenem občnem zboru pa se vrši tombola in prosta zabava s tamburanjem in petjem domačih močij — vse v novi šoli.

Domačini in prijatelji našega društva iz sosesčine! Znano Vam je, da so bralna društva silno velikega pomena za vsestranski razvoj in napredek našega naroda. — Kdor ničesar ne zna, nič ne velja — to je posebno dandanes res, ko se polaga vrednost iz večine na duševne in telesne zmožnosti in sposobnosti posameznika. — Treba se je toraj učiti! — Kdor pa že kaj zna, skrbi naj za napredek — z dobljenim talentom naj pridobiva druge. To velja osobito za naše gospodarje. Vse iznajdbe in izumke se spopolnjujejo ter nadomeščajo z novimi, boljšimi, a človek, ki tega pridno ne zasleduje, kmalu zaostane za časom, v katerem živi. — Potrebno je tedaj čitati gospodarske in druge časnike, kakor tudi poučne knjige. — In za to se Vam ponuja ravno pri bralnem društvu najlepša prilika. Za eno krono udnine imate najboljšie časnike na razpolaganje, a povrh še skrbi društveni odbor za koristna predavanja in poštene ljudske veselice.

Naše bralno društvo je še sicer v detinji dobi, a vzlic temu se je uže v prvem letu svojega obstanka precej krepko razvilo, osobito, ko se je združilo z njim pevsko društvo domačih sinov in pozneje osnovani tamburaški klub, kateri obeta za bodočnost po marljivem prizadevanju g. Šerona najboljših uspehov.

Že minulo leto vpisalo se je v društvo 106 udov; naša čast pri sosedih in sploh med Slovenci pa zahteva, da se število udov letos vzviša. Pridite toraj v nedeljo v obilnen številu, dragi domačini in sosedje ter položite vsak svoj penez na oltar lastnemu in našega naroda napredku. — Posebno ostanite zvesti dozrajni udje, med katerim se bero odlično imena nekaterih sosedov. Čast vsakemu! Složimo se in delujmo skupno v prosep narodne probude in omike! Tudi Haložan ne sme zaostati v napredku za drugimi Slovenci. Povsod se svita, oziroma je že dan — tudi mi hočemo krepke volje

ostati ter nadepolno zreti v vzhajajoči dan boljše bodočnosti. Z gmotnim blagostanjem, katero nam tekem nekaterih let obetajo naši obnovljeni vinogradi, hočemo se istodobno otresti tudi narodne dremote ter z mladniško čilo voljo stremiti k luči prave narodne omike in izobrazbe! Naši sosedje naj spoznajo, da se tudi mi gibljemo, da se zavedamo svojega pokolenja in narodne dolžnosti in da osobito v novem stoletju hočemo začeti in nadaljevati delo za narodno probudo in prosveto. — Zavedni Barbarčani in sosedje, v nedeljo toraj na svidenje! K obilni udeležbi vas vabi odbor.

Iz Sesterž pri Majšpergu. Malokedaj dobiš, dragi mi »Slov. Gospodar«, kaj gradiva iz naše vasi, akoravno sluje zavoljo starosti, posebno pa zaradi obilnega blata, katerega je vedno tukaj obilo, tako, da nas že imenujejo »blatnjake«. Prislovica pravi, da vrano z žrdjo iz blata vzdigavamo, da blato v ostrvi devamo, itd. Kdor je prišel v našo vas, vsaki nas je zmerjal kot »buteljne«, da se ne brigamo za okrajno stezo. Neki gospod iz bližnjega mesta, kateremu še ni dolgo, kar mu je boben odpel, je rekel: Dokler boste črne volili, ne boste nič dosegli. Ta blatna občinska steza meri v svoji dolgosti, v ptuj-skem okraju 6529 m in v Slov. Bistriškem 878 m, skupaj toraj še ne popolnoma 7,5 km. Loči se pri Šikoljah od okrajne steze Ptuj-Pragerske, skozi Sesterže, občina Majšperg ter se v Mostečnem združi z okrajno stezo Ptuj-Slov. Bistrica.

Med omenjenim zmerjanjem prosila je občina Majšperg vedno za povzdigo občinske steze v okrajno II. vrste. Prošnja je sledila prošnji in ravno tako neuslišani odgovor za odgovorom. »Slovenski Gospodar« je veliko potrebo že mnogokrat svojim čitateljem razlagal. Vse je bilo zaman, ne pri okrajnem zastopu v Ptujju niti pri visokem dež. odboru v Gradcu nismo bili vslišani. Vložili smo prošnjo na okrajni zastop ptujski vnovič. Naš zastopnik okrajnega odbora in veleposestnik g. Anton Sagadin se je pogumno in neustrašljivo potegoval za omenjeno stezo, na korist mnogih okrajev.

Dne 18. grudna 1900 sklical je slavni okrajni odbor zopet svoje odbornike in udeležence skupni seji. To je bil dan za nas, kajti v tej seji sprejel je okrajni zastop omenjeno stezo med svoje okrajne steze. Leta in leta se je prosilo in marsikateri si je želel le enkrat slišati, da je sprejeta, veliko bolj še, jo videti in po njej se voziti. Ali mnogi niso tega slišali, še manj pa videli ali po njej vozili, kajti dozoreli so prej na starosti za hladni grob in krije jih že leta in leta črna zemlja. Sedaj slišimo mi že, ali Bog zna, ali jo bomo tudi videli, Bog daj, da bi ne ostalo samo na papirju, ampak da bi se kmalu delo pričelo in tudi dokončalo, da bi se s tem rešil kmečki stan gotovega pogina. Prosimo še slavni okrajni zastop ptujski, naj delo kmalu začne, ob enem pa zahvaljujemo vse sotrudnike, kateri so kaj k temu pripomogli, v prvi vrsti celi okrajni odbor skupaj in našega vrlega odbornika g. Sagadina posebej, kakor tudi vse slavne občine, katere so potrebo priznale in z veseljem našo pismo prošnjo potrdile.

Priroda zdaj spi
Pa zopet bo vstala
Ko prišla bo pomlad vesela,
Naj steza bi delat' se začela.

Od Sv. Tomaža. Nimam sicer časa in veselja pripraviti se po časnikih, vendar sem primoran na dopis iz ormoškega okraja v »Domovini« št. 101. od dne 28. decembra l. l., pa ne dopisniku, ampak le resnici na ljubo sledeče odgovoriti: Očita se mi, da sem hotel postati volilni mož in sem v ta namen poslal svojega slugo — kako olikano — na volišče za-me agitirat, — dalje da sem imenoval »g. Žičkarja edinega krščanskega kandidata, denuncirajoč g. Hribarja, češ, on ni krščanski mož.« Gospodek! dobro Vas poznam, vem tudi da ste vedno v velikih de-

narnih zadregah, — da si opomorete, obljubim Vam 10 kron za vsako osebo — če bi bila tudi moj sluga — od katere izveste, da sem kedaj na katerikoli način »beračil« za svojo izvolitev; ali ktera je slišala besede, da je g. Žičkar edini krščanski, g. Hribar pa nekrščanski mož. Prepričan sem, da pri vsem trudu ne boste dobili toliko denarjev, da bi si mogli kupiti potrebne Vam čevlje, katere ste pri agitaciji raztrgali, in to še brez vsega uspeha. Na Vaše očitanje, da mi je malo mar, naj bode v četrti skupini izvoljen Slovenec ali renegat, izjavim slovesno, da svoje narodnosti nikdar ne zamenim z Vašo »narodnostjo«. Zapomnite pa si, da sem jaz za narodno stvar na odličnem mestu tako deloval, da me je celo minister Gautsch »dobil v delo«, in sicer že takrat, ko še Vi hlače niste nosili. Gospodek! kako se le imenuje človek, kateri neresnico govori ali piše? Svetujem Vam, da se vsedete za peč, vzamete knjigo in se marljivo učite, bolje bode za Vas, kakor da v našem sicer mirnem kraju prepričate. Ako pa hočete na vsak način boj, ne bojim se Vas, vendar mislite na pregovor: Kdor nosi maslo na glavi, naj ne hodi na solnce. Jakob Caf, dekan.

Od Save. Hvala Bogu, pravica je zmaga! lahko vskliknemo. Koliko nasprotovanja in hujskanja brez potrebe, lahko zdaj vsak sam sprevidi. Krščanski možje! podajmo si v duhu roke, da ostanemo zvesti tudi v bodočnosti naši katoliški, sveti reči. Nikar nas naj ne strašijo naši nasprotniki s svojimi zbadljivkami, kakor je to storil zabukovski župan Božič na dan volitve, ki je domu grede nekaj hotel Žičkarjance zbadati. Čudno se mi le zdi, da tak mož, ko je njegov »blagajnik«, hoče njegovo polko plesati. No, pa seve, — saj tudi »kaufman« Pungerssek, najbolj pa še Weber, kateri je, kakor pravijo, sevniskega volilca Lipovška pregovoril na svojo stran, vsi po isti piščalki plešejo. Zdaj jim je hvala Bogu spodletelo, maščevati so se hoteli pa v četrti kuriji nad Berksom, ker ni bilo nobenega k volitvi. Pa saj bi bili pri prvi volitvi tudi smeli tako napraviti.

Posavski.

Iz št. lenartskega okraja. (Spomini na volitev.) V našem okraju je dobil Hribar le 1, reci: en glas in sicer od znanega dopisnika »Domovine«, ki je pisal v »Domovini« z dne 18. dec. 1900 doslovno: »Sv. Barbara pri Mariboru. Jaz volim mož Vam poročam, da je »Slov. Gospodarja« poročilo glede volilnih mož pete skupine iz Slov. gor. popolnoma neresnično. Jaz, kakor vsi volilni možje vseh 20 (!) občin stojimo za kandidata Dragotin Hribarja in bomo to dne 3. januarja 1901 v Ptujju tudi dejansko pokazali. J. K.« Nismo se hoteli prekovati z Vami takrat gospod dopisnik, ko ste mi prebacivali neresnico, a sedaj Vam povem v obraz: Vaše poročilo je popolnoma neresnično od prve besede do Vašega imena, ker Vi se ne pišete J. K., temveč F. K. Mi le omilujemo »Domovino«, ki ima take dopisovalce, kateri listu več škodujejo, kakor koristijo.

V Konjicah se je 22. decembra 1900 božičnica za otroke slovenske šole vršila prav sijajno. V prostorni sobi posojilnične hiše se je postavilo krasno okinčano, božično drevo. Okoli njega se je zbralo kakih 120 otrok. Tukaj bi bil videl, kako je igralo v očesih revnih podpore potrebnih otrok rajsko veselje. Kako pa tudi ne. Saj jim je detece Jezus prineslo po dobrotljivih gospeh in gospodičnah, ki so za božičnico zložile 490 K, veliko lepih primernih daril. Šest otrok je najprej mično predstavilo prizor, kako so angelji oznanili pastirjem rojstvo Kristusovo. Zatem so blage gospe razdelile mnogovrstna darila. Že nekaj mater mi je pravilo in zahtevalo, da so se solzile, ko so videle ta dan svoje otroke tako bogato z obleko, čevlji, robcem in okusno sladkim močnikom oblo-

žene priti domov. Tako je! Na zlahtne vas gospe in gospode — otrta bēde solza mnoga bode —; ljubezen tako pa dobrotni Bog — tiščokrat Vam obilno naj povrne.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Državnozborska volitev v mestu Mariboru, ki se je vršila 11. jan. t. l., ni prinesla slave mariborskim Slovincem. Vdeležilo se je volitve samo 29 volilcev. Pri zadnji volitvi pred tremi leti jih je bilo več, namreč 36. Zakaj to nazadovanje? Prvi vzrok, ker se naše politično društvo za to volitev popolnoma nič ni pobrigalo. Nobenega posvetovanja ni bilo, nobenega shoda, nobene agitacije. Zakaj imamo politično društvo, če pa se za našo politiko nič ne briga? To društvo bo treba večkrat podrepati, da se že vendar enkrat vzbudi iz večletnega zimskega in poletnega spanja. Drugi vzrok, da je število slovenskih glasov ostalo pri tej volitvi tako majhno, pa je nemarnost slovenskih volilcev samih. Če se politično društvo nič ne briga, potem še ni nujna posledica, da bi se tudi volilci sami ne smeli. In kdo je izostal? Ravno taki ljudje, ki imajo sicer pri vrču piva vedno dovolj nepovoljnih in pikrih besed o naši slovenski politiki. V Mariboru se bo morala začeti med Slovenci politika brezobzirnega terorizma, sicer ne pridemo naprej. Vse pričakuje moža, ki privleče našo zaovoženo politiko na gladko stezo.

Izid volitve v celjski mestni skupini se je v Mariboru dne 11. jan. pričakoval na nemški in slovenski strani z nepopisno nestrpnostjo. Slovenci so se zbirali v Narodnem domu ter pričakovali tamkaj poročila iz Celja. A tega dolgo ni bilo od nikoder. Medtem se je živo razpravljalo, kako ugodno ali neugodno stoje za Slovence razmere v različnih krajih celjske mestne skupine. Še le o pol osmih zvečer prišel je brzovjav, ki nam je prinesel žalostno poročilo, da je dr. Dečko propadel.

Narodna volilna komisija. Volilna komisija za volitev iz mestne skupine v Mariboru, čeprav sestavljena iz samih Nemcev, se je pokazala vendar odločno slovensko. 4 glasovi so se glasili na dr. Radoslava Pipuša, peti glas pa na dr. Jakoba Pipuša in slavna komisija je peti glas zavrgla, ker ni kandidiral dr. Jakob, ampak dr. Radoslav Pipuš. Ta pa je res nemška!

Na prsi se ne bomo trkali! »Gospodje pri uredništvu »Slov. Gosp.« in v njegovi neposredni bližini, trkajte se na prsi! Vi ste nakupičili v tem času toliko sumničenja in obrekovanja na osebo našega kandidata (Hribarja) . . . Tako piše »Domovina« št. 4. To je drzna neresnica! Gospod Hribar, mi se obračamo naravnost do Vas in apeliramo na Vaše pošteno ime, da zahtevate v tej stvari od svojih plačanih ljudi, naj pišejo resnico. Mi smo kritizirali Vaše govore, Vaša agitacijska sredstva, Vaše agitatorje in njih agitacije, toda vaše osebe se nismo nikdar dotaknili. Nasproti Vam nismo vlačili osebni zadev v politično javnost. Ampak nasprotno, zatrjevali smo, da Vas osebno spoštujemo kot poštenjaka. Zato pa upamo, da se tudi sedaj pokažete kot moža poštenjaka. Ne mi, ampak gospodje pri uredništvu »Domovine« se naj trkajo na prsi!

»Slomšekova zveza«, društvo krščansko-mislečih učiteljev, je dobilo prvo podružnico in sicer v Idriji. Pravih in podpornih članov se je oglasilo 30 že prvi dan. Srčno želimo, da bi se tudi na Štajerskem kmalu ustanovila enaka podružnica.

Nepošteno orožje. »Domovina« se še vedno jezi, da naš list ni pisal pri zadnji volitvi za Hribarja, ampak za Žičkarja. Jeza je strast, v strasti pa je človek slep. Za to tudi »Domovina« št. 4. piše: » . . . nas je z učiteljstvom vred bridko dirnulo, ko je ome-

njeni list (Slov. Gosp.) v preveliki agitacijski strasti napadel ves učiteljski stan samo zaradi nesoglasja v načelih nekaterih. Ako so gospodje »liberalci brez prvakov« okoli »Domovine« resnicoljubni, tedaj naj pogledajo še enkrat naš članek v zadnji številki lanskega leta »Hribar in učitelji«. Stanu še mi nismo nikdar napadali in tudi v onem članku ne. Učiteljski stan v občeh in krščansko-misleče učiteljstvo posebej je našlo in bo našlo v nas vedno najiskrenejše zagovornike. Da pa naš list ne zagovarja in ne more zagovarjati učiteljev-jungovcev z njihovimi pogubnimi načeli, temu se lahko samo naivni ali pa licemerni ljudje čudijo. Zakaj pa »Domovine« nič »bridko ne dirne«, ko se celo volilno dobo in še tudi sedaj po končani volilni borbi z vsem strupom zaganja v našo duhovščino in njen upliv? Ne bodite slepi in enostranski, ampak resnicoljubni in pravični!

Duhovniške spremembe. Dne 16. jan. je č. g. P. Benedikt Hrtiš, minorit, pri usmiljenih bratih v Gradcu umrl; rojen je bil pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju 5. svečana 1833., v mašnika posvečen 21. dec. 1858. — Dne 11. jan. je umrl v Gornji Radgoni č. g. župnik Ant. Belšak. Pokop je bil dne 14. jan. Isti dan je bil pokopan č. g. dekan v Braslovčah, Mat. Stokias, ki je umrl dne 12. jan. Bog daj vrlima duhovnikoma večni mir in pokoj!

Spremembe na pošti. Poštna asistenta gg. Lud. Jossek iz Ptuja in Leop. Bratusievic iz Selzthala sta prestavljena v Maribor.

Ponesrečena vojaka. Ko so vojaki šli v Krško na strelne vaje iz Gradca, so se dne 10. t. mes. blizo Boštjanja na Kranjskem pri nekem senenem vozu konji splasili. Voz je zdrknil proti Savi, a k sreči na ledu obtičal. Dva vojaka pri konjih sta zelo ponesrečena, eden si je nogo zlomil, drugi pa glavo razbil, da bo težko okrevl. Odpeljali so jih iz Sevnice v bolnišnico v Zagreb.

Liberalno ruvanje v Celji. Pred tedni vršila se je v Celji odhodnica zaslužnega celjskega Slovence. Že z ozirom na bedno stanje celjskih Slovencev morala bi biti ta odhodnica občeh narodnega značaja. Nek nepreviden »akademičen« govornik, pa je, igraje ulogo nemškega »Springinsfelda«, razdvojil nakrat duhove v dva tabora. Udaril je namreč brez vsakega povoda po klerikalcih in z neumljivo logiko izbleknil, kakor da bi bili klerikalci krivi odhoda našega zaslužnega Slovence. — Nek drug »akademik« omenil je pri odhodu najbolj čislana slovenskega odvetnika ta večer porogljivo: »Tako odhajajo klerikalci!« — Da si take opazke pri odhodnici navzočim »klerikalcem« niso zvezele prijetno na uho in se njim je ves večer pokvaril, molčali so vendar in se zdržali nasprotnih opazk — zaradi ljubega miru. — Ker pa to zabavljanje ni bilo prvo, prosimo prizadete gospode, da z ozirom na Slovincem potrebno slovo ne kažejo svojega strankarstva na tako očiten in žaleč način; sicer bi se v preglednem času moglo že razpravljati: Kedo je povzročil neslogo Slovencev v Celji: mirni domačini ali gotovi odposlanci kranjskih liberalcev?

»Ljudska volja« v Celji je bila 4. januarja grozno nadležna. Volilni mož mi je pripovedoval, kako ga je »ljudska volja« dregala zdaj na desni, zdaj zopet na levi, da se je ni mogel lahko otesati. Toda možje so stali čvrsti proti tej našemljeni »ljudski volji«; nihče jih ni mogel premotiti. Socijalnidemokrati so bili lepšega vedenja, kakor agitatorji za »ljudsko voljo«. Iz Zgornje Savinjske doline sta prihitela 2 agenta »ljudske volje« na dan volitve v Celje, da sta tukaj skrivnostno-sladko ganila nekatere Celjane, naj napadejo nekega odličnega gospoda, kedar se pripelja s savinjskim vlakom v Celje. A spodletelo njima je! Tako se dela »ljudska volja«.

Jareninski Südmarkovci so iskali prostorov za zborovanje v Jarenini. Vukovski Kopic je iskal prostor, rančki Flucher pa je

zanj prosil. Oglasili so se tudi pri gospej Ani Ornik v Jarenini, ki je s 15. januarjem prevzela v svoji hiši sama s sinom svojim gostilno in mesarijo. Ali značajna gospa jih je odločno zavrnila rekoč: »V moji hiši ni prostora za »Südmarko«. Jaz hočem imeti mir, ne zdražbo. Med poštenimi krščanskimi ljudmi živim, teh se bom oklepala, Südmarkovcev ne potrebujem!« Vsa čast vrlejš gospej! Tako govori poštena krščanska Jareninčanka.

Ljudsko štetje. Od več stranij dobivamo poročila, kako strankarsko so postopali komisarji ljudskega štetja. Nekaterih niso sploh vprašali po občevalnem jeziku. Drugod so vprašali: Ali znate nemški? Mož odgovori: da! Komisar pa ga zapiše za Nemca. Drugemu reče: »Ti pa znaš nemški, tebe bom za Nemca zapisal«. Po nekod so se godile velike nerednosti od strani nemškutarjskih županov in njihovih komisarjev. Slovenci, kjer se je kaj takega zgodilo, takoj vložite ovadbo na okrajno glavarstvo in tirjajte, da se še enkrat šteje. Vsakega ovadite, ki doma slovenski občevalni jezik rabi, pa je povedal pri štetju nemškega, da bo pošteno kaznovan. Po razsodbi upravnega sodišča velja tisti za Nemca, ki je napovedal nemški jezik za občevalni.

Bralno in pevsko društvo Maribor je imelo dne 13. prosinca 1901 časten večer. Priredilo je predstavo Lumpacija Vagabunda. Galerija, stojišča in zadnja polovica sedežev, vse je bilo polno. Le prednja polovica sedežev je kazala praznoto, jasen dokaz, da naša inteligenca ne zna ceniti dovolj delavskega pokreta, naj se prikazuje že kjer bodi. V dvajsetem stoletju bi že moral vsak človek imeti nekoliko demokratskega duha v sebi. Igra se je proizvajala jako gladko. Gledalci si kar niso mogli oddahniti od smeha. LAVORIKOV venec gre seveda vsem trem »vagabundom«, ki so svoje uloge igrali dovršeno. Gg. Leskovar, Vajda, Planinšek se naj le pogosto prikažejo na odru. Gg. Karba, Kocjan, Košar so bili popolnoma na svojem mestu. Gospa Čepič, gospice Grösslinger, Zdolšek, Malner, Vidovič, Pliberšek so nam gladko podajale svoje uloge. Govorilo se je tokrat tudi dovolj glasno, da je vsakdo lahko razumel besede igralcev in igralk. Kostumi so bili stanovom, ki so se predstavljali, primerni. Z veseljem moramo tudi omeniti, da predstavlja društvo Maribor vseskozi poljudne in dostojne igre. Le tako naprej! Po igri se je razvilo v spodnjih prostorih Narodnega doma živahno življenje, polno veselja in navdušenega petja.

Božičnica pri čč. šolskih sestrah v Celju. Ker smo morali poročilo o celjski božičnici zaradi »volilnega« gradiva prikrajšati, vrnila se nam je pomota, da je bilo le nad 50 otrok obdarovanih. V resnici pa je bilo nad 100 otrok obdarovanih, kar z velikim veseljem popravljamo.

Padel v vodo in zmrznil je v noči od 14—15. t. m. v Rajhenburgu Karol Zemljak.

Jareninska župnija šteje z novim letom že 80 naročnikov »Slov. Gospodarja«. Novi naročniki se še vedno oglašaja, so posestniki, pa tudi pridni viničarji. To je lepo in častno za pošteno jareninsko ljudstvo. Pospemajte ta prelepi vzgled druge župnije! Rodoljubi, skrbite, da pride po mnogih krajih več v krščanskem in slovenskem duhu pisanih časnikov med ljudstvo. Kjer ljudje pridno prebirajo »Slov. Gosp.«, tam navadno vsikdar zmagujejo pri volitvah, so za krščansko in slovensko stvar goreči in navdušeni. Torej le naprej, da je ne bo poštene slovenske hiše brez »Slov. Gospodarja«!

Volitev v Brežicah iz kmetske skupine se je vršila kaj mirno. Izmed 122 volilnih mož jih je došlo 91; izostalo torej 31. 2 glasovnici ste bili prazni, ostalih 89 se je glasilo na ime Hugo vitez Berks. V komisijo so volili volilni možje gospode: Marko Tomaziča, Jožefa Mohorčiča in Felicijana Volčeka; c. kr. komisar je poklical v komisijo gospode: Kosarja, Morica in Pajdaša. Teh šest udov je pozvalo v komisijo kot sed-

mega uda g. državnega poslanca J. Žičkarja, ki je bil izvoljen tudi v predsednika komisije. — Ob pol eni je došlo uradno naznanilo iz Celja, da je izmed 268 oddanih glasov dobil g. Berks 249 in je toraj izvoljen v državnega poslanca.

Iz Runča. Ozirom na članek, nahaja-joči se v zadnji številki »Slovenskega Gospodarja« od 27. decembra 1900, str. 5. pod naslovom »Iz Runča« prosim na podlagi § 19 tisk. zak., da v prihodnji številki na istem mestu in pod istim naslovom objavite sledeči popravek: 1. ni istina, da letam noč in dan okoli volilnih mož pete skupine, 2. me nikdo in nikdar ni »nagnal« z besedami: »Ako bodem kedaj potreboval kura-torja, itd.« 3. ni istina, da mi je nek volilen mož poslani mu štev. »Domovine« z »za-soljeno opombo« vrnil. S spoštovanjem P. Vabič, nadučitelj. Runeč, dne 2. jan. 1901. Opomba uredništva: Mi vzdržujemo svoje trditve tudi nasproti temu popravku. Mi smo se zopet dali poučiti in izvedeli, da je naše poročilo bilo istinito. Seveda g. Vabič nam vedno lahko popravlja trditve kakor »noč in dan okoli letati.« Toda to ni noben popravek.

Kdo sramoti učiteljski stan? Jungovski učitelji sami v »Uč. Tovarišu«. Gornjegrajski Rešetar se zaletava že pol leta v uglednega in za naše mladinsko slovstvo zaslužnega učitelja Ant. Kosija, a v št. 2 napada nekdo šmarskega nadučitelja Fr. Jurkoviča, predvsem radi tega, ker je razobesil ob dohodu našega škofa v Šmarje papežovo zastavo. Obrekovalec mora sam priznati, da je g. Jurkovič »jako nadarjen in vztrajno marljiv v svoji nadaljni izobrazbi«. To bi mu lahko bil migljaj, da ravno »jako nadarjeno in v svoji nadaljni izobrazbi vztrajno marljivo učiteljstvo« ne hodi po dvomljivih potih jungovstva. Vsak stan brani svoje sostanovnike, le jungovsko učiteljstvo meče blato na one, ki ne hodijo z njimi. Sram jih bilo!

V savinjski dolini se je začela po nekod strastna gonja proti našemu listu. Med drugimi je tudi bralno društvo v Novišti odpovedalo naš list. V tem društvu ima prvo besedo znani jungovec. Iz Celja izdajajo »liberalci brez prvakov« na svoje poslušne »fermane«, naj se uniči naš list. Ako bi bili tragikomični, lahko bi tožili, da se izvaja »bojkot nad našim narodnim podjetjem«. Toda mi smo bolj svobodnega naziranja in za to mislimo, da sme vsakdo po svojem prepričanju odpraviti ali širiti kak list. Somišljeniki, širite naš list, za vsakega odpadlega naročnika deset novih!

Iz Sevnice nam pišejo: Pri razpravi zavoljo prestopka razširjanja tiskovine so možje iz Sevnice odkritosrečno priznali vse, kar je bilo resničnega in tudi radovoljno sprejeli kazen, kakor določuje postava. Neki demokrat, ki je bil poklican kot priča, se je ponašal, kako bo nam vsem sapa zaprl pri obravnavi, pa je moral le v veži čakati. Zdaj vidiš, da pri možeh poštenjakih ni treba nikakih prič. Mi smo svojo reč že poravnali in smo postali le še odločnejši pristaši Žičkarjevi in kaloliško-narodne stranke!

Prusko božično drevo za slovenske otroke v Avstriji. Glavni agitator v Berlinu za popruševanje Avstrije je neki Karol Pröll. O njem poroča v Gradcu izhajajoči nemški učiteljski list »Pädag. Zeitschrift« da je njegovo osemnajsto nabiranje po Pruskem vrglo za slovensko dečo na Štajerskem 370 mark (472 K). Ta svota se je za nakup zadnjih božičnih daril razdelila tako, da so nemške šole v Ljutomeru, pri Sv. Ilju v Slov. gor., v Vitanju, Konjicah, Oberhagu, Laškem trgu, Pobrežju pri Mariboru, Brežicah, na Muti in v Marenbergu dobile po 40 K, in nemškemu otroškemu vrtecu v Brežicah se dalo 32 K.

Iz drugih krajev.

Slovenski listi, katere smemo pripočati, so: leposloven list »Dom in Svet«, izhaja v Ljubljani in je ilustrovan; za mladino »Vrtec« z Angeljekom, izhaja v Ljubljani; politični dnevnik, izhajajoč v Ljubljani »Slovenec«; list za pridgarje: »Duhovni Pastir« izhaja v Ljubljani, »Katoliški Obzornik«, list za znanstvo izhaja v Ljubljani. Na Koroškem v Celovcu izhaja tednik »Mir«, na Goriškem v Gorici »Gorica« in v Trstu dnevnik »Edinost«. Letos bomo večkrat navajali tudi vsebino nekaterih teh listov!

Rudokopstvo na zemlji. Koncem l. 1899 je pri tem kruhu bilo ljudi 4,355.204. Spravili so imenovano leto na dan 700,000.000 ton (1 tona=10 m. ct.) premoga, 30,000.000 ton železa, 15,771.000 t. petroleja, 11,535.000 ton soli, 790.000 ton svinca, 442.000 ton bakra, 471.000 ton cinka, 77.523 ton cina, 5,695.000 kg. srebra in 449.000 kg. zlata. Razdelijo pa se delavci na razne države tako: Anglija (brez Indije) 875.603, Nemčija 498.569, Zjedinjene države 444.578, Francija 282.821, Rusija 239.434, Avstrijsko-Ogrska 219.227, Belgija 100.000. Po vrednosti rudnin pa se vrstijo tako-le: Zjedinjene države 2.852 mil. mark, Anglija 1.440 mil. m., Nemčija 880 mil. m., Rusija 600 mil. m., Francija 520 mil. m., Belgija 300 mil. m. in Avstrijsko-Ogrska 228 mil. m. Vkljub napornosti dela in mnogim nevarnostim je umrljivost med rudokopi vendar le 1:68 od tisoč.

Sv. oče in dr. Lapponi. Nedavno je papežev zdravnik dr. Lapponi sv. Očetu zapisal zaradi majhnega vnetja v grlu neke praške. Znano pa je, da se papež ne ozira strogo na zdravniške obrede. Tudi one praške je pustil nedotaknjene, in vnetje je samo ob sebi srečno minolo. Onih dni je bil dr. Lapponi navzoč pri neki avdijenci. Lapponi je začel kašljati, a sv. Oče rečejo svojemu slugi: Idi, dečko, in prinesi one praške, ki jih je zdravnik meni zapisal in podaj mu jih, saj vidiš, da je prehlajen. Sluga je nekoliko pomišljeval, potem pa je donesel na srebrni tasi praške in vodo ter ponudil presenečenemu Lapponiju. Vsi navzoči pa so se od srca smejali šaljivosti sv. Očeta.

Društvene zadeve.

Dijaško kuhinjo v Ptuj so od zadnjega izkaza v začetku meseca novembra p. l. obdarovali sledeči p. n. dobrotniki: Menhart J., župnik pri Vel. nedelji 10 K, spoštovana Irgl pri sv. Urbanu 2 K, več v Vurbergu pri godovanju g. župnika zbranih duhovnikov 13 K, o. Alfonz Svet, gvardijan 2 K, Senčar 2 K, Jurca 10 K, posojilnica v Ljutomeru 20 K, Gomilšek, kaplan v Jarenini 6 K, vsled naročila † g. Š. 60 K, posojilnica v Ormožu 30 K, okr. zastop pri Sv. Lenartu v Slov. gor. 40 K, posojilnica v Makolah 50 K, Lendovšek, duh. svet., župnik in dež. poslanec 10 K, neimenovana gospa po č. g. o. Lenart Vaupotič-u, minoritu v Ptuj 10 K, dr. Schmirmaul v Rajhenburg-u 10 K, Mraz Tom., duh. svet., nadžupnik in dekan v pok. v Selnici ob Dravi 10 K, Kosar v Juršincih 2 K, — potem po 2 K na mesec gg. Cilenšek, Ožgan, dr. Brumen, Moravec, Podvinski in Joseck, — 1 mesečno krono g. Toplak. Pristréna hvala in Bog plati!

Slovenska čitalnica v Mariboru. Vspored pustnih zabav: 17. prosinca: družbinski večer s plesom v mali dvorani. 27. prosinca: Igra »Čevljar baron«. 2. svečana: Slavnost Triglavove petindvajsetletnice. Veliki ples. 16. svečana: Kostumni venček v veliki dvorani. Vsak četrtek je v gostilni »Narodnega doma« Jour Fix. Na mnogobrojno udeležbo vabi odbor.

V Konjicah bo nedeljo dne 27. januarja 1901 ob 3. uri popoldne »katol. polit. društvo« slavilo tridesetletnico svojega obstanka. Natančnejši vspered priobčimo prihodnjic.

Stavimo si trdnjave! Za slovensko šolo v Mariboru je daroval č. g. Miroslav Volčič 6 K.

»Katol. gospodarsko bralno društvo v Hoči« priredi prihodnjo nedeljo t. j. 20. t. mes. po večernicah v gostilni g. S. Šunka letno občno zborovanje s sledečim vspeodom: 1. Pozdrav predsednikov. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Poročilo knjižničarjevo. 5. Izvolitev novega odbora. 6. Nasveti. 7. Prosta zabava. — K obilni vdeležbi vabi vljudno odbor.

Vabilo. Bralno društvo pri Sv. Andražu v Slov. gor. ima v nedeljo, dne 27. t. mes. po večernicah v šoli občni zbor s petjem, potem pa prosto zabavo v gostilni g. Rola. Vse prijatelje društva vljudno vabi odbor.

Prostovoljno gasilno društvo v Dornavi priredi v nedeljo, 20. jan. t. l. ob 4. uri popoldne v gostilni F. Cerga svoj letni občni zbor s sledečim vspeodom: 1. Poročilo odborovo, 2. pregled računov za prejšnje leto, 3. vpisovanje udov, 4. Razni predlogi in nasveti, 5. Prosta zabava z godbo. — K obilni udeležbi vabi enjene ude kakor tudi vse prijatelje našega društva odbor.

Za dijaško kuhinjo so darovali: sl. Posojilnica v Makolah 140 K, Mihael Lendovšek 10 K, Josip Tombah 6 K, dr. M. Schmirmaul 10 K, Martin Meško 10 K.

Katol. podp. društvu v Celju so darovali: mil. knez in škof lav. dr. M. Napotnik 10 K, sl. občina Celje okolica 803 K, preč. g. opat Fr. Ogradi 100 K, sl. posojilnica v Makolah 50 K, preč. g. prošt J. Fleck, preč. gg. Šlander Ant., Lendovšek Mih., Erjavec Pet., Marzidovšek Rad. po 10 K, č. g. Jož. Ozmeč 20 K, g. Fr. Lipovšek in Fr. Dimec po 6 K, g. Mih. Gobec 5 K, g. Glinšek Mat. in Lucija, Šah Matija in Karol, Dimec Ana in Murko Hel. po 4 K, Šah Tončka, Mica, Neža po 2 K, Kač Mart., Pfeifer J. in Neimenovana po 1:04 K, Neimenovana 10 K.

Malonedeljsko bralno društvo bode imelo v nedeljo dne 27. januarja t. l. svoj letni občni zbor z običajnimi poročili, tajnika, denarničarja, knjižničarja i. t. d. Zborovanje bode ob treh popoldne v šoli. K obilnemu pristopu vabi odbor.

Prostovoljno gasilno društvo v Logarovcih je imelo 10. prosinca letni občni zbor. Društvo obstoječe iz 20 članov izvolilo si je odbor kakor sledi: Načelnik gosp. Jože Slekovec, veleposestnik; namestnik g. Jože Heric, veleposest. sin; blagajnik g. Jakob Čuk, posestnik, vsi v Kokoričih. Vodja plezalcev, Fran Štuhec, pos. sin v Logarovcih; njega namestnik Mihael Lipša, posestnik; vodja brizgalničarjev g. Franz Filipič starši, posestnik; namestnik g. Fran Marinič, posestnik; vodja varuhov Čuk Franc, posestnik; nadzornik orodja gosp. Alojz Simonič, posestnik; Trobentaš Franc Sisko, posestnik, vsi v Kokoričih.

Gospodarsko bralno društvo v Kozjem. Glede na dopis »Gospodarsko bralno društvo v Kozjem« natisnen v številka 52 Vašega lista zahtevamo sklicevaje se na §§ 19 in 22 tisk. zak. da sprejmete sledeči popravek: Ni res, da je tačasni predsednik podpisanega bralnega društva zopet doživel poraz; ni res, da se je dr. Pikel moral umakniti g. Fr. Lovrenku s predsedniškega stola; res je marveč, da g. Fr. Lovrenko ni bil izvoljen predsednikom in da je dr. Pikel, predno se je volitev novega predsednika izvršila, zborovanje zaključil zaradi silnega nemira. Gospodarsko bralno društvo v Kozjem, dne 6. januarja 1901. Za odbor: Dr. Fr. Pikel. — Dostavek uredništva. G. dr. Pikel sam ve, da bi nam ne bilo treba sprejeti tega popravka, kajti društvo nam z ozirom na našo notico ne more s popravkom do živega. Vendar smo ga priobčili, da lahko zopet potrdimo svoje prvo poročilo, da je dr. Pikel zares 23. dec. doživel velik poraz. Prvi poraz je bil, ko je začel dr. Pikel približno tako le: »Dragi volilci! Volili si bode te sedaj krščanskega moža za predsednika, ker mislim, da med nami ni nobenega juda.« Na te besede se je zasmejala

dr. Piklu cela sobana, le njegovi privrženci so se grizli v jezike, ker je imel dr. Pikl zopet tako nesrečen dan. Drugi poraz: Dr. Pikl pozivlja, kdor je za g. kaplana, naj vzdigne roko. Večina jih vzdigne roke. To je dr. Pikla tako razburilo, da je zapovedal voliti z listki, in doživel je tretji poraz. 24 glasovnic je bilo za g. Lovrenka, 12 pa za dr. Pikla, dve sta bili neveljavni, kar je na eni strani stalo dr. Pikl, na drugi pa Lovrenko. Ko se je vršilo to glasovanje, nastal je res silen nemir. Zakaj pa. Ker se Pikl novi privrženci delili listke že z napisanim imenom, vsled česar so morali Pikl novi nasprotniki črtati to ime. Ko so ravno videli zborovalci ime Pikl že na listku, še le tedaj je nastal isti silen nemir. G. Lovrenko je izvoljen predsednik in tega ne utaji noben popravek.

Društvo „Narodna čitalnica v Ptuj“ priredi dne 26. prosinca t. l. plesni venček v kostumih. Začetek vselej točno ob 8. uri zvečer.

Bralno društvo pri Kapeli imelo je dne 6. t. m. občni zbor ter je bil predsednikom zopet voljen kmet g. Jakob Zemljik, ostali odbor pa se je tako-le sestavil: Pos. sin g. Ferd. Jurjovič, podpreds.; č. g. župnik M. Meško, blagajnik; učiteljica gd. Lj. Poljanec, tajn.; ml. Jos. Golob, knjižničar in in pos. sin Fr. Fras odborniki. Društvo je izposodilo med 73 udov lansko leto 1269 knjig ter nad 4000 časnikov. Bralno društvo je toraj v preteklem letu vestno in vzgledno vršilo stavljeno si nalogo. Za tekoče leto se je število udov zopet znatno pomnožilo ter nas bode v kratkem gotovo nad sto, in to večinoma mladine, ki je — up prihodnosti.

Odbor „Save“, katol. polit. društva za brežiški in sevniški okraj, se je izvolil na osnovalnem shodu 8. t. m. in sestoji iz sledečih gospodov: Predsednik Jožef Žičkar, dekan; podpredsednik Andrej Levak, veleposestnik v Brežicah; tajnik Jož. Cerjak, župnik v Rajhenburgu, denarničar J. Mešiček, mestni župnik v Brežicah; odborniki: J. Zalkar, posestnik na Blanci; A. Korene, posestnik v Sevnici; M. Volavšek, župan v Pišecah; J. Pajdaš, župan v Sromljah, J. Podvinski, posestnik v Globokem; namestniki: Slovenec, župan v Artičah; Kozinc, posestnik v Sevnici; Cetin, posestnik v Seli. Bog daj novo ustanovljenemu društvu mnogo uspeha!

Mlekarnica pri sv. Trojici v Slov. gor. je prva in edina mlekarnica in sirarnica v Slovenskih goricah in je v dobrih treh mesecih dobila 20.868 l mleka, za katerega je izplačala 2086 K 60 v. Mlekarnice so dandanašnji neizmerne važnosti za kmeta, mleko mu bo skoro edini pridelek, katerega lahko spravi v denar. To so sprevidili tudi nekteri naši kmetje, ki so zadnje tri mesece nosili mleko v mlekarnico. En kmet je dobil čistih 48 gld. t. j. 96 K za mleko. In vendar, kdo bi si mislil, je imela naša mlekarna toliko ovir, kakor malokatero podjetje na Slovenskem. Sprva nismo imeli dovolj odjemalcev za surovo maslo, mleka pa preveč. Sedaj pa imamo premalo mleka, odjemalcev solidnih in dobrih pa preveč, tako da jim ne moremo vstreči. Pridobili smo si odjemalca, ki nam vsak teden 50 kil surovega masla odzame, a mu ne moremo vstreči. Udje so se sicer zavezali vsak dan spraviti 300 l mleka, pa kaj da besede ne drže. Kaj je krivo temu zlu? Nezaupnost udov in klevetno lajanje nasprotnikov. Začetkom nismo mogli udom redno izplačevati, ker nismo imeli dovolj odjemalcev in se je ob enem izdeloval sir, kateri mora najmanj četrt leta ležati. Sedaj smo že začeli sir prodajati in donaševalci mleka so redno in točno izplačani. Nasprotniki pa delajo zopet tako silovito zoper mlekarno, da bi moral slednji ud odstopiti, ko bi ne imel dovolj stanovitnosti. Lažejo med drugim, da bodo morali udje vse stroje plačati in to je precej udov odvrnilo, da ne donašajo več mleka. Vendar po posredovanju treznih mož se je obrnilo že na bolje. O da bi vendar ljudstvo spregledalo,

da bi spoznalo nasprotnike svoje! Glej kmet! niti tega ti ne privošči, da bi dobil vsak mesec po 10—20 gld.! Gospodinje! Vzdromite se! Ve, ki imate krave in ste blizu, pristopiti k mlekarnici! Nek kmet je rekel zadnjič: Dolgo sem že gospodar, a v treh mesecih še nisem nikdar prislužil na tako lahek način 40 gld., kakor se je sedaj zgodilo. Odjemalcev za surovo maslo in sir je sedaj dovolj, torej Vam bo tudi mlekarna mogla točno izplačevati.

Cerkvene zadeve.

Mili darovi za družbo vednega češčenja: Sv. Peter pod Sv. gorami 26 K, sv. Bolfank v Slov. gor. 33 K, sv. Jernej pri Konjicah 90 K, Viderderis 8 K, Artiče 6 K 30 h, sv. Štefan pri Žusmu 26 K, Kapela pri Radgoni 42 N, Vransko 24 K, sv. Kuniguda na Pohorju 70 K 79 h, Galicija 47 K 66 h, sv. Urban pri Ptuj 50 K, Teharje 17 K.

Materino oko. Pred nekaj leti je na nekem misijonu izustil govornik te-le besede: »Ni še dolgo tega, ko je ležala mati na smrtni postelji. Njeni otroci so stali žalujoč krog smrtne postelje. Le enega sina — tega je pa manjkalo. Sedel je v ječi, obsojen na pet let radi pregreh, ki so tudi ljubljene materi pripomogle v prezgodnjo in smrtno-varno bolezen. Še na smrtni postelji je hotela poskusiti mati, da pripelje sina na pravo pot, ako bi bilo mogoče. Želela je, naj bi prišel k smrtni postelji. A kako? Prosili so poveljnika ječ, naj ga izpusti za nekaj trenutkov. — Prošnja je bila uslišana. Sin je prišel: uklenjen na obeh rokah in spremljan po vojaški straži — umirajoči materi strašen prizor. Zaprlo jej je besedo in tudi um. — Le umirajoče oko je obstalo na sinovem obličju. In to oko je govorilo več, nego bi moglo izraziti stotisoč besedi. Umirajoči materin pogled je šel sinu do srca. . . Mati umre; sina odpeljejo nazaj v ječo. Tu pa se vrže na obraz, moli in joka tako dolgo, da ga potolaži duhovnik, ki ga je sin pozelel in kateremu se je izpovedal vseh svojih grehov. In kaj je bilo potem? Sin je prestal kazen petih let; iz ječe pa šel naravnost k škofu. Prosil ga je vsprejema v bogoslovje — drzen korak sicer. A bil je sprejet — izvršil je študije in postal mašnik. In ta mašnik — dragi v Gospodu — sem jaz!« Razume se, da je pri teh s cela nenavadnih, s cela nepričakovanih besedah zajokalo po cerkvi staro in mlado. — To je bilo materino oko ob smrtni uri.

„Črni“ — delavski neprijatelji. Po nasprotnih listih se mnogo piše, da je olmuški knezoškof sovražnik delavcev. Ta »sovražnik« delavcev plačuje svojim delavcem samo pri enem podjetju 27.000 K v bratovsko skladnico, dočim bi po postavi plačeval le 14.000 K za zavarovanje proti boleznim in nezgodam. Svojim delavcem je knezoškof na lastne stroške sezidal tovarniško bolnico ter jo udobno opravil. Delavcem se ne odbijo opravičene prošnje. Ali tako delajo liberalni kapitalisti? Kje je v vrstah tistih, ki psujejo duhovnike, kak bogatin, ki bi tako postopal s svojimi delavci?

Gospodarske stvari.

Kaj dela kmet po zimi?

V hiši in dvorišču. Pravi se, da je snaga polovica zdravja, zato gledaj, da vlada snaga povsodi v hiši. Sobe vsak dan prevetri in prezrači. Ne kuri preveč, ker se lahko prehladiš, kadar moraš iz vroče sobe na hladen zrak. Drva, s katerimi kuriš, osuši prej, ker suho drvo daje podvojeno toplino. Sestavi si račun o dohodkih in stroš-

kih preteklega leta ter si naredi proračun za tekoče leto. Odberi semena za setve ter premisli, kje hočeš to in ono vsejati. Ako ni tvoje seme dobro, pridobi si drugega.

V kuhinji. Sedaj je čas, da zakolješ svinje in spraviš meso in mast. Mast se najbolj drži in največ izda, ako se slanina izcvre in vlije v lonce, ki se potem zakrijejo. Meso, koje češ sušiti, daj potrositi s salitrom in s soljo, položi je v kako posodo, deni na meso deske in jih obteži s kamenjem. Ako da meso premalo vlage, skuhaj lonec vode, jo osoli ter polij ž njo meso. Manjši kosi naj se kvasijo 14 dni, pršute ali šunke pa bar vsaj en mesec. V vročem dimu meso ne sme viseti.

V žitnici pazi na žita, da ne zaplesnijo, zato vetri žitnico in premeči žito. Pazi na repo in zelje, da ne nagnjije. Preišči krompir, ali ni kaj zmrznelega, otopi ga potem v mrzli vodi, skuhaj in daj za hrano živadi.

V pivnici ali kleti. Ako se mlado vino ni decembra pretočilo, pretoči se početkom januarja. Pazi na sode, da so zdravi. Pivnico zračni, ako je dan topel.

V hlevu skrbi za toploto in snago, ker je to pol hrane. Ne napajaj s premrzlo vodo, osobito ne brejih krav. Kravam, ki doje, dajaj slano vodo. Malo soli naj dobiva vsa živina. Slabo seno pokropi s slano vodo.

V svinjskem hlevu nastiljaj dobro suho slamo ali listjem in davaj mlačno hrano. Želiš li odgojiti odtojke, skrbi jim za toploto. Hočeš vdebeliti svinje, hrani jih z zmletim žitom, ne pa s celim. Vsako živinče tem bolj debeli, čim lažje prebavlja.

Na polju in travnikih sedaj ni posebnega dela, nego da se na pusta mesta izvozi zemlje, da se izkopajo jarki in grabe. Izvozi gnoj, na polji ga pusti v večjih kupih do vigredi, a na travnikih ga raztrosi, kajti voda bode, kadar začne sneg kopneti, dobro ognojena ter lepo prodirala v zemljo.

V vinogradu. Proti spomladi se začne rigolati za pomladno sajenje trte. Prireja se kolje, vozi gnoj v vinograd ter se pognoji vinograd, ako ni bil pognojen v jeseni.

V sadunosniku treba drevje očistiti ter odpraviti gnjezda gosenic, suhe veje in mahovje. Uniči krvavo uš. Prirejajo se mladike za cepljenje ter spravljajo v pesek na hladnem mestu. Divjaki se lahko cepijo v v sobi ter zakopajo na vlažnem mestu v pivnici.

V bečelnjaku pazi na bečelice, da ne pomrznejo in da imajo dovolj hrane. Zabrani vsako vlago, da satovje ne splesni. Pazi, da se v košu ne vgnezdijo miši. Ob toplih solnčnih dneh pokrij koš, da ne izleti katera čebelica.

V gozdu posekaj za zgradbe in drva, da ti jih poleti ne bode zmanjkalo.

Listnica uredništva.

G. M. B. v Poljčanah: Nismo sprejeli. Kaj majnega nam blagovolite večkrat poslati. — G. A. L.: Mladega urednikoviča ni doma. Odpotoval je k Sv. Lovrencu na Dr. polju, da si ogleda Visenjakov klobuk, in potem bo šel v Bučecovec, da vidi, kje je stal Bračko, ko so ga posadili Slovenci na zrak. — Prijatelj društva v Zavrču: Ali ste slišali dr. Ploja govoriti? Gotovo še ne, sicer bi ne verovali reči, ki Vam jih pogreva kramarski „Štajerc“. Dr. Ploj ne samo, da slovenski govori, ampak zelo dobro govori, mnogo boljše nego Vi in Vaš „Štajerc“ skupaj.

Thierry-jev balzam in centifolično mazilo se sme na podlagi ugodnega predloga École supérieure de Pharmacie v Parizu od 21. velikega travna 1901 na Francoskem upeljati in naravnost na privatne osebe pošiljati. Toda ne samo tja, ampak tudi v vse dežele se ti izdelki pošiljajo in ima podjetnik v Londonu samosvojo podružnico, koder se tudi mnogo njegovih pridelkov izvaja. Izdeluje se samo v Pregradi.

Loterijske številke.

Trst 12. januarija 1901. 43, 10, 84, 15, 90
Linc » » » 32, 82, 54, 14, 43

„Vzajemna zavarovalnica“

v Ljubljani Dunajska cesta št. 15 Medjatova hiša

vzprejema zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premičnin in poljskih pridelkov proti požarni škodi, kakor tudi zvonov proti poškodbi. — Pojasnila daje in vzprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice v pritličju Medjatove hiše na Dunajski cesti v Ljubljani, a tudi po slovenskih deželah nastavljeni poverjeniki.

„Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani“ je edina slovenska.

Zavaruje pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico. Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovancem popolno varnost. 524 4

Rojaki zavarujte svoje imetje pri domačem zavodu!

Svoji k svojim.

Služba organista in cerkovnika

na Vidmu se odda. Prošnjiki, zmožni opravljati službo občinskega pisarja, imajo prednost. 9 1 Cerkevno predstojništvo.

Služba cerkovnika in organista

se takoj odda (ker je sedaj službojoči neutvegoma k vojakom poklican) na Žihpolji (Maria Rain). 5 1

Kupiti ali najeti želi mali hram blizu farne cerkve z nekaj zemljiščem ali pa tudi brez tega. Kdo? naznani upravnistvo tega lista. 3 1

Proda se

100 kostanjevih tramov; 4 m dolgi 15/15 cm. debeli, žagani, porabni za stavbe, še bolj pa za mostove ali kake brajde, ker je ta les trpežnejši od hrastovega. Ogledati jih je pri g. Prosenjaku v Slov. Bistrici; vprašati pa pri lastniku Juriju Černoga v Makolah. 8 1

Zbirajte obrabljene poštne znamke

vseh dežel, vseh vrst, tudi celo navadne. Rabijo se za vzgojo ubogih dečkov v duhovnike. Lepi nabožni spominki, rožni venci, svetinjice sv. Antona in Jezuščka v Pragi se pošljejo v dar za poslano znamke. Vpraša se in znamke se pošiljajo na Bureau Bethlehem v Bregenz, (Vorarlberg.) 540 (25—1)

Za svečnico!

Častiti duhovščini in slavnemu občinstvu priporoča svoje fine sveče, iz garantirano čebelnega voska. Nizke cene! Točna postrežba! Vestno delo!

Spoštovanjem

Lovro Pokorny,
svečar v Celji,

544 (1)

Narodni dom.

Priporočam mojo novo

trgovino rezlarskega in tesarskega lesa koroškega in štajarskega proizvodjanja.

Maribor, melingove ulice 58.

udani

1 3 **H. Tommasi.**

Novo zidana

grajščinska kovačija

v Račah pri Zidanem mostu se takoj v najem odda. Konjski zdravniki imajo prednost! Natančneje se izve pri podpisnem oskrbnistvu.

Grajsčinsko oskrbnistvo Rače 12 1 Buchwieser.

Majhno gospodarstvo

2 orala zemlje, 10 minut od postaje Pesnica oddaljeno, se proda. — Več se izve pri H. Hötzl, gostilničar. 22 1—1

Hiša na prodaj

ne velika, pritlična, s podstrešjem pet sob, hlev za troje, svinjak, klet, kozolček. Vse v najboljšem stanju. Obokano in z opeko krito. Za hišo je velik vrt za zelenjavo in sadje. Hiša je za veliko cesto sredi prijaznega Vranskega trga, nekaj minut od farne cerkve; nekaj minut zunaj trga je najrodovitnejša ravnica za okoli 7 škafov setve in nekaj hoste. Odda se z zemljiščem ali brez njega.

Za ceno se dogovori na mestu: Vransko števil. 77. 20 2—1

V najem se dá ali proda **posestvo**

na Vanetini župnije sv. Antona v Sloven. gor. Isto obsega lep sadonosnik, njive, gozd, pašnik in travnik. Vse v dobrem stanu. Hram je nov. — Več se izve pri posestniku Jož. Druzoviču, nadučitelju v št. Juriju ob Pesnici. 21 1—1

Chief-Office: 48, Brixton-Road, London SW.

Na košček sladkorja naj se po potrebi 20 do 40 kapljic

A. Thierryjevega balzama

povzije ali pa naj se boleči del namaže, če se hoče živce pomirujoči vpliv doseči. — Dobi se v vsaki lekarni — in je samo takrat pravi, ako je z zeleno tiskano nunsko tovarniško varstveno znamko in klobučkovim zatvorom z vtisnjeno tvrdko: „Allein echt“ preveden.

S pošto frankirano 12 majhnih ali 6 velikih steklenic 4 K. Za poskus razpošilja steklenice proti nakaznici po 1 K 20 h s prospektom in imenikom prodajalnic vseh dežel sveta lekarničar A. Thierryjeva tovarna v Pregradi pri Rogaški Slatini.

Svari se pred ponarejanjem in naj se pazi na vseh državah registrirano nunsko tovarniško varstveno znamenje v zeleni barvi. 5 17 24—1

„Südsteierische Presse“

časnik v nemškem jeziku, izhajajoči dvakrat na teden, stane mesečno eno krono. Urednik F. S. Segula. Slovenci so prošeni, da delajo za razširjenje tega lista, ki je tako dobro uredovan in vsestransko o svetovni politiki kakor o južnoštajarskih razmerah tako podučljiv, da lahko nadomestuje vsaki nemški časnik po slovenskih hišah in narodnih gostilnah. „Südsteierische Presse“ zagovarja odločno ravnopravnost Slovencev in poučuje tuji svet o pravičnih slovenskih težnjah, ter je za to neobhodno potreben. Ko bodo Slovenci dosegli ravnopravnost narodno, v šoli in uradu, še le tedaj lahko list preneha. Zahtevajte list po gostilnah in kavarnah, kjer so na razpolago že drugi nam sovražni listi. Naročnina in inzerati se pošiljajo na:

Administration der „Südsteierischen Presse“, Marburg.

Chief-Office: 48 Brixton-Road London, SW.

A. Thierry-jevo pravo centifolijo mazilo

je najboljšo vlačno mazilo, ima po dobrem osnaženju bolečino olajšujoč učinek in hitro zdravi, odpravi z omehčanjem vsakovrstna vrinjena telesa. — Je za hribolazce, kolesarje in jahače neobhodno potrebno.

☺☺☺ Dobiti je v vseh lekarnah. ☺☺☺

S pošto frankirano 2 lončka 3 K 50 v, 1 lonček za poskus proti nakaznici 1 K 80 v razpošilja s prospektom in z imenikom prodajalnic za vse dežele sveta lekarničar A. Thierry-jeva tovarna v Pregradi pri Rogaški Slatini. — Svari se pred ponarejanjem in se opozarja na zgoraj zaznamovano, na vsakem lončku vžgano znamko. 15 25—2

Vsak poskus z **pravo Ölzovo kavo**

kot dodatek k bobovi kavi, ima vselej **dober uspeh**, zatorej se ta vsaki kuhinji za kavo najtoplejše priporoča. — **Dobi se povsod**, kjer ne, tja se pošiljajo poštni zavoji frankirano in brez povzeta. 25 10—1

Dr. pl. Trnkóczyja

že mnogo let izvrstno preskušena zdravila, redilna in dietetična sredstva, priporočena v stotinah zahvalnic, priporočila in razpošilja

lekarna **Trnkóczy, Ljubljana, Kranjsko**

Najceneje se dobivajo v podpisani lekarni, če se naroča po pošti, odkoder se ta zdravila vsak dan na vse strani sveta z obratno pošto s poštnim povzetjem takoj pošiljajo, tudi celo samo jeden komad z natančnim navodilom o uporabi.

Za štedilne gospodinje, dojenčke, otroke, nerazvite, okrevajoče, slabotne, malokrvne, bledične, za vsakega bolnika, sploh za vsakega se namesto brezmočne razdražujoče kave in ruskega čaja **Dr. pl. Trnkóczyjev**

Kakao sladni čaj priporoča kot tečno, krepilno, zdravo in najceneje hranilno sredstvo. Zavojček (1/4 kile vsebine) 40 h, 14 zavojčkov samo 5 K. 527 12—1

Dalje se priporoča: **Doktorja pl. Trnkóczyja**

Želodečne kapljice. Izborno sredstvo za želodec. — Deluje pomirjujoče, krepilno boleš tešujoče, tek vzbujajoče, čisti želodec in pospešuje prebavo. Steklenica 40 h, pol tucata 2 K.

Kroglice odvajalne, želodec čistilne. čistijo želodec, odvajajo blato, odpravljajo napenjanje in zabasanje želodca brez vseh bolečin, kakor se to čestokrat pripeti pri drugih kroglicah. Škatlja 42 h, šest škatljic 2 K 10 h. — **Pocukrene kroglice.** 1 škatlja 80 h, tri škatlje 2 K.

Prsni, pljučni in kašljiv sok ali zeliščni sirup. prirejen z lahko raztvorljivim apnenim železom, utešuje kašelj, raztvorja sliz, lajša bol in kašelj, vzbuja tek in tvori kri. — Steklenica K 1:12, pol tucata K 5.

Drgnilni ali udov cvet (protinski cvet, Gichtgeist) priporočljiv je kot boli utešujoče, ublažujoče drgnjenje v križu, rokah in nogah, kot novo poživljajoče drgnjenje po dolgem hodu in težkem delu. — Steklenica K 1, šest stekl. K 4:50.

Tinktura za kurja očesa.

preskušeno sredstvo proti boleznim kurjim očesom, bradavicam, roženci, žulim in ozeblinam. Ima to veliko prednost, da je treba s priloženim čopičem bolno mesto zgolj namazati. Steklenica 80 h, šest stekl. 3 K 50 h.

Varstv. znamka.

Varstvena znamka.

Ker je vedna skrb p. n. ekonomov, poljedelcev, živinorejcev itd. obrnjena na vzdrževanje zdrave in krepke živine, opozarjamo iste posebno na dr. pl. Trnkóczyja redilne pripravke za živino.

Živinski redilni prašek za notranjo rabo pri kravah, volih in konjih. Že blizu 50 let z najboljšim uspehom uporabljavan, kadar krave nočejo žreti in da se zboljšuje mleko. Zavojček z navodom glede uporabe 1 K, 5 zavojev samo 4 K.

Praščji

redilni in krmilni prašek. Varstveno in dietetično sredstvo za prašiče. Za znotranjo rabo, služi za tvorbo mesa in tolsče. Zavojček 50 h, 5 zavojčkov samo 2 K. — **Pozor!** Ta prašek kakor tudi kakao sladni čaj se smeta prodajati v vsaki trgovini. Ako ju ne bi bilo dobiti v vaši trgovini, pišite na gornjo lekarno.

Varstv. znamka.

Varstvena znamka.

Za bolne na želodcu in stare ljudi. 495

Konjak

star, iz domačega vina, pošilja franko 4 stekl. za 6 gold., 2 litra za 8 gld., novi konjak 2 litra za 4:80 gld. **Benedikt Hertl**, grajščak, **Golič** p. Konjicah, Štaj.

1 stekl. za 1 gld. 50 kr. se dobi pri **Al. Quandest, gosposka ulica, Maribor.**

Veselo novo leto

vošči vsem svojim častitim naročnikom in prosim, da bi ga tudi v prihodnje počastili s svojimi cenjenimi naročili ter jih opozarja, da vest o njegovem odhodu ni resnična, ampak izvira iz trgovske zavisti. Vsem naročilom bo najhitreje ustregel ter se bo trudil jih zadovoljiti

Martin Černič,

Sv. Trojica v Slov. Goricah.

30 1—1

Zahvala.

Za ganljive izraze sožalja ob smrti nepozabne matere

Terezije Kresnik,

posestnice v Sp. Hočah, 27 1—1

izrekata tem potom vsem najiskrenejšo zahvalo, ki so od daleč in blizu prihiteli ji zadnjo čast izkazat.

Peter in Franc Kresnik.

V najem se dá takoj na novo zidana hiša, nalašč pripravljena za gostilno in prodajalnico, pri župni cerkvi in glavni cesti, blizu postaje Sava ob južni železnici.

29 1—4

M. Zakrajšek.

V najem

se da tekoj hiša s hlevom, lednico in vrtom, jako pripravna za gostilno in mesarijo; hiša je pri cerkvi in prodajalnici. — Več se izve pri načelniku „Kmetijskega društva“ v Leskovecih niže Ptuja. 23 1—1

Izjava.

Podpisani Avgust in Karol Dovičar izjaviva, da ni dal gospod Jakob Vrečko dne 25. decembra 1900 nikakoršnega povoda k prepiru v hotelu Horiak v Laškem, in midva jako obžalujeva, da sva pri tej priliki g. Jakoba Vrečko razzalila.

V Laškem, dne 8. jan. 1901.

24 1—1

Karol Dovičar. Avgust Dovičar.

Zahvala.

Vsa potrta in užaljena vsled nenadomestne izgube ljubega, nepozabnega soproga, gospoda

Štefana Kovačiča,

bivšega nadučitelja pri Sv. Marjeti ob Pesnici,

zamorem šele sedaj izraziti s tem javno, najodkritosrčnejšo zahvalo za vsestranske dokaze srčnega sočutja za mnogoštevilno in tolikanj častno spremstvo pokojnika na njegovi zadnji poti. Posebno hvalo sem dolžna častitemu gospodu župniku Jerneju Frangežu in gospodu učitelju Janezu Spriceju, ki sta mi bila v tistih dnevih moje največje žalosti v veliko tolažilno podporo. Pristrčno se zahvaljujem prečastitemu gospodu stolnemu župniku in dekanu F. Bohincu za častno vodstvo sprevoda in ganljivo slovo; zahvaljujem se vsem čč. gg. duhovnom iz Maribora, Jarenine, Sv. Jakoba, Sv. Petra. Najtoplejšo zahvalo izrekam vsem gospodom nadučiteljem in učiteljem, ki so v tolikem številu od blizu in daleč prihiteli, izkazat svojemu tovaršu zadnjo čast in zapet ganljivo nagrobno. Tudi krajnemu šolskemu svetu, vsem sorodnikom in domačinom bodi srčna zahvala za vse blage izraze sočutja.

Priporočam pokojnika v blag spomin.

Sv. Marjeta ob Pesnici, 14. jan. 1901.

28 1—1

Marija Kovačič,

žalujoča soproga.

V najem se dá: Prodajalnica s stanovanjem in krčma z kleti, tik farne cerkve, pod ugodnimi pogoji, kateri se izvedo pri lastniku **Jurij Cinglak**, kmetu v Pijovcah, pošta Šmarje pri Jelšah. 31 2—1